

Politik Bilim

Dünyadan ulusal strateji, plân ve program örnekleri (2)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>

Uzak Doğu'dan iki örnek vereyim: **Japonya**'da hâlen, "**3'üncü Bilim ve Teknoloji Ana Plânı**" yürürlükte. Plân'da ana strateji şöyle özetlenmiş: *"Doğal kaynak fakiri bir ülke olan Japonya için insanlık ailesinde onurlu bir yer edinmek hiç kolay değildir. Ülkenin gelecekteki zenginliği, gerçekte, bilim ve teknolojideki eşsiz gelişmelere bağlıdır. Bu anlayış çerçevesinde Japonya, 'ileri bilim ve ileri teknolojiye yönelmiş bir ulus olmayı' ulusal bir strateji olarak benimsemiştir. Yürürlükteki Bilim ve Teknoloji Temel Yasası'na dayanan Bilim ve Teknoloji Ana Plânları bu strateji gereği alınacak tedbirleri belirler... 3'üncü Ana Plân da, aynı anlayışla, 2006-2010 döneminde, Bilim ve Teknoloji Politikası Konseyi'nin önderliğinde, devletin bir bütün olarak ve kararlılıkla uygulayacağı temel tedbirleri ortaya koymaktadır."*

G. Kore'de de hâlen, "**Bilim ve Teknoloji Ana Plânı: 2003-2007**" yürürlükte; ancak, bu plânda bir yıl önce değişiklik yapıldı. Değişiklik ilginç: *"Revize Ana Plân'da bilim ve teknolojiye, gerek ulusal gerekse toplumsal açıdan, ilk plândakine göre daha büyük bir rol biçilmiştir. Bilim ve teknoloji toplumun ana direği olmalı; ulusun geleceği de tamamen bilim ve teknolojiye dayanmalıdır. Bu hedef değişmemiştir; tek değişiklik bilim ve teknolojideki rekabet gücümüzün artırılmasıyla ilgili hedeftedir. İlk plânda hedef 2006'da dünyanın en iyi ilk onu içinde yer almaktı. Yeni hedef 2007'de en iyi ilk sekiz içinde yer almaktır."*

Ülkemizin yakın ilgi alanında olduğu için tekrar Avrupa'ya dönelim. Bu kez örneğimiz **Birleşik Krallık** ve 2004-2014 için temel aldığı "**Bilim ve İnovasyon Yatırım Çerçevesi**". Bu belgede ortaya konan vizyon çok iddialı: *"Ülke için umut verici bir gelecek yaratabilmenin anahtarı Britanya'da inovasyondur. Birleşik Krallık ekonomisinin, gelecek on yıl içinde üretkenliği ve istihdamı artırarak büyümeyi başarabilmesi için, bilgiye geçmişte olduğundan çok daha güçlü biçimde yatırım yapması ve bu bilgiyi, iş dünyasında ve kamu hizmetlerinde, daha etkin biçimde inovasyona dönüştürmesi şarttır. Hükûmetin, özel sektördeki ve kâra yönelik olmayan sektörlerdeki ortaklarıyla paylaştığı büyük emel, Birleşik Krallık'ın, sâdece öne çıkan bilimsel ve teknolojik keşifleriyle değil, aynı zamanda, bu bilgiyi yeni ürün ve hizmetlere dönüştürmede bir dünya lideri olarak da, küresel ekonomide kilit konumunda bir bilgi merkezi olmasıdır."*

Küçük **İrlanda**'nın da komşusundan hiç aşağı kalır yanı yok. 2006-2013 yıllarını kapsayan "**Bilim, Teknoloji ve İnovasyon Stratejisi**"yle, âdeta bütün dünyaya meydan okuyor: *"İrlanda, 2013'te uluslararası arenada araştırmasının mükemmelliğiyle anılan bir ülke olacak; sahip olduğu inovasyon kültürüyle de, ekonomik ve toplumsal gelişme için yeni bilgi üretme ve kullanmada en önde koşacaktır."*

En az bunlar kadar iddialı, başka pek çok ülkenin ulusal stratejisini www.inovasyon.org'ta topluca bulabilirsiniz. Bunlar da incelendiğinde görülecektir ki, varlıklarını sürdürmek ve yarının dünyasında söz ve karar sahibi olmak isteyen bütün ülkeler, her şeyden önce, bilim, teknoloji ve inovasyonda en üstün olma iddiasında ve bunun yarışındadırlar. Galiba bir tek Türkiye bunun pek farkında değil ki, bilim, teknoloji ve inovasyonda diğerleriyle aşık atacak ulusal bir stratejisi yok...

Oysa, bu ülkenin Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarı, 6 Ocak'taki gazetelerde yer alan demecinde bakın ne diyordu: *"Bulduğumuz dönem, gelecekte birçok ulus devlet ve milletin ... tarih maratonunu kaybettiği süreci anlatacaktır. Bu devletler sâdece gelişmemekle ve*

*dünya yönetiminde söz sahibi olanlar arasına dâhil olmamakla kalmayacak, aynı zamanda birçoğu günümüz **teknolojik devriminin ve küresel ekonominin rekabetine dayanamayıp ulusal egemenliklerini büyük ölçüde yitireceklerdir.**"*

CBT. 16 Şubat 2007